

למידה משמעותית בכימיה

ד"ר דורית טייטלבוים, מנהלת תחום דעת כימיה, המזכירות הפדגוגית, משרד החינוך

מורים יקרים,

סעיפי שאלות חשיבה המערבות גם עמ"ר בבחינת הבגרות בכימיה במועד קיץ 2017. עמ"ר - ערך, מעורבות ורלוונטיות.

המזכירות הפדגוגית מבקשת להמשיך את המהלך של פיתוח השאלות, לעודד למידה מעמיקה הכוללת את מכלול אישיותו של התלמיד. למידה שתרחיב את היכולות האינטלקטואליות לצד עולמו הפנימי, שיפוטו וערכיו, ברוח מדיניות המשרד וברוח מטרות תכניות הלימודים בתחומי הידע השונים. לשם כך אנו מציעים לכלול בבחינות הבגרות יותר שאלות או סעיפי שאלות חשיבה המערבות גם עמ"ר. בנוסף להיבטים מרכזיים של ההבנה והחשיבה, השאלות יכללו גם היבטים "משמעותיים של רגש, מעורבות אישית, ועמדה ערכית.

שאלות מן הסוג הזה יכנסו לבחינות בהדרגה ותוך כדי בחינה מדוקדקת של השפעתן על ההיבטים השונים של החינוך וההוראה. הגיוון של שאלות הבגרות אינו מהווה מהפכה, אלא עוד התקדמות ברוח המהלכים שהחלו בשנים הקודמות והמשך להוראה הנעשית על ידי מורים טובים כבר שנים רבות. החידוש הוא בהכנסה הדרגתית של שאלות אלו לבחינות הבגרות החיצוניות. (מתוך [פרסומים של יו"ר המזכירות הפדגוגית](#)).

[דוגמאות בכימיה ניתן למצוא באתר המפמ"ר.](#)

בדברי הפעם אתייחס בקצרה לשני נושאים: הוראה ולמידה משמעותיים ושאלות עמ"ר שישולבו בבחינת הבגרות בכימיה במועד קיץ 2017.

הוראה ולמידה משמעותיים

מהו סוד ההצלחה של מורים טובים מאד? כיצד מצליחים מורים לכימיה לגרום למספר גדול של תלמידים בבית הספר לבחור במגמת הכימיה? אלו שאלות שבוודאי חולפות לא פעם במוחנו. בדיקה בשטח בקרב מורים לכימיה מצביעה על כך שהתשובות מגוונות ותלויות בגורמים רבים מאד. יחד עם זאת, ניתן להצביע על כמה גורמים שעשויים לתרום לפתרון התעלומה. אחד הגורמים הוא הוראה עם משמעות. הוראה שיש בה גם ערך מוסף על ההוראה המסורתית, שלוקחת את התלמידים למחוזות של חוויה לא שגרתית ונוגעת בהם באופן רגשי. דוגמא להוראה מסוג זה פותחה במרכז הארצי למורי הכימיה בשנה האחרונה. יוזמיה הם ד"ר רן פלג, ד"ר מלכה יאיון ומור מוריה-שיפוני, שפיתחו את חדר הבריחה הנייד בכימיה.

מה קורה בחדר בריחה? איך זה מתנהל? על כך תוכלו בוודאי לקרוא באינטרנט. איך זה קורה בכימיה? את זה תוכלו לראות **[בכתבה ורטון באתר Ynet](#)**. אם תרצו גם אתם להפעיל את חדר הבריחה הנייד בבית ספרכם, כנראה שלא תוכלו לעשות זאת השנה. עליכם לחכות לשנה הבאה - תשע"ח. רשימת ההמתנה ארוכה מאד!

האם זו הדרך היחידה להוראה ולמידה עם משמעות? בוודאי שלא. רעיונות נוספים תוכלו למצוא באתר של **[המרכז הארצי למורי הכימיה](#)**. בנוסף, חשוב כי תשתפו האחד את השני ברעיונות השונים שהפעלתם בכיתה, ובכך תסייעו לנו להעצים את מקצוע הכימיה בבתי הספר.

כימיה - המדע המרכזי

המפקחת ד"ר דורית טייטלבוים, ראש קבוצת הכימיה, פרופ' רון בלונדר, וחלק מצוות ההדרכה בכימיה